

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput decimum tertium. De confusione Matrimoniorum apud Calvinistas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

messandum, eoque in duas partes secto, dimidiam daret virgini cuidam, inquit, Celebremus vna Coenam. Ea reuerentiam, quam in max. me solenni Religionis suæ actu adhibent: nunc reliquias, Ceremonias, & quidem proxime matrimonia illorum videamus.

DE CONFUSIONE MATRIMONIORUM APUD CALVINISTAS,

CAPUT XIII.

ARGUMENTUM.

- I. De matrimonii Calvinistarum, & eorum confusione.
- II. Iidem ob commissum adulterium alteri nubendi suis faciunt potestatem.
- III. Quibus ex causis maritici uxores repudiare liceat.
- IV. Quibus ex causis uxori etiam vivente marito alii liceat nubere.
- V. Complurimula eiusmodi repudiorum historiae.
- VI. Vera historia qua Genoua contigit.

I. **E**tiam si in Sacramentariorum numero non habeat Calvinistica hæresis Matrimonium, tudeatque e nomine Tertullianum & S. Augustinum, qui vna cum reliquis veteribus Christianis, hoc nomine frequenter illud insigniunt: nobis tamen de eo dicendum est aliquid. In Francia desponsati in concione se sistunt: ibi eos Minister, nulla intercedente ceremonia, precatione aut benedictione, matrimonio copulat. Mos diu obtinuit, ut matrimonium non nisi in exordio concionis, & ante preces, celebraretur: ne scilicet, Sacramentale aliquid illi inesse, per errorem existimaretur. Sed quum id non nisi in conspectu populi fieri posset, ex quo fiebat, ut multi interea ligarentur magicis artibus, crescente vna cum hæresi hoc genere incantationis. (id quod vnum est ex signis Antichristi Regnum præcedentibus) introductum est pluribus in locis, ut ad finem vsque concionis hic actus suspenderetur, & dimisso demum populo celebraretur. Graduum, consanguinitatis, nisi inter fratrem sororemque, rationem non habent: nam qui sunt his remotiores, sine discrimine iunguntur, ut fratrum sororumque inter se liberi, & aunculi cum neptibus, Caeterus vi-

diffe se ait Synodos dissidentes inter se incautos nuptiis, quas approbauerint, decretoque suo earum celebrationem promouerint, alia rursus condemnauerint. Quin & alio crasso admodum errore idem laborare eos scribit, dum, videlicet, iis in locis, ubi libertas illi indulgetur, vni marito duas uxores copulent, & vnam uxorem duobus viris nuptum dent, dicitque ad id obtinendum nihil aliud requiri præter hanc vnam rationem, aut allegationem verius, quod nimirum prior coniunx Religionem sequi, & Geneuam aut aliud vna migrare detrectet, si, videlicet, vel vir vel mulier istius Religionis professionem susceperit: nam inter maritum & uxorem hac in re nullum discrimen ab ipsis statui, sed pari iure virumque censeri. Hæc Caeterus, Maribus anno vicelesimo, & filiabus decimo octauo licet absque parentum consensu nuptias contrahere. Et si intra sex hebdomadas à celebratis sponsalibus non incedant coniugium, cogi ad hoc à Consistorio possunt, iuxta Geneuenses constitutiones.

II. Fornicationis causa ita dissoluitur apud ipsos coniugium, vt vtrique parti liceat ad secundas nuptias transire, contra expressum Dei verbum, & veteres Ecclesiæ constitutiones, quam plurimis iustissimis rationibus subnixas, quum mulier, quamuis adultera, nihilominus deuincta maneat viro. Diserte enim scriptum est, quod quicumque duxerit dimissam, committit adulterium: vnde sequitur, matrimonium adhuc durare. Et præterea hæc vox, dimissa, separationem lecti significat, non vinculi coniugalis: Nam quod Deus coniunxit, homo separare non potest. Itaque si mulier adulterij virum conuiccescit, potest, iuxta Leges Geneuensium, diuortium petere, & alteri nubere, & vitæ item aliam uxorem ducere. Tanti est ipsis matrimonium, habeturque pro contractu civili, à quo licent iterum discedere. Et interim clamat ex superiore loco vxoratus Minister, nos illos esse quos Apostolus voluerit indigitare quum Nicolaitas Hæreticos, & alios matrimonium detestantes, notat. Verum non damnant Ecclesia matrimonium, tanquam rem illicitam, sed cum Apostolo Paulo docet, virginatatem castitatemque magis esse honorabilem. Notanda est præterea etiam hac in re illorum confusio. Monachorum ad Ecclesiam Catholicam, illorum Religione relicta, redeuntium coniugia, dissolui posse existimant auctoritate Magistratus, contra expressum Dei verbum. Nam si matrimonium illud est, non potest nisi morte dissolui: itaque hoc ipso tacite consentitur, matrimonium id non esse.

esse, vt Caietus obseruauit. Vnde dimissa Monialis, si quis sit qui eam ducat potest secundas nuptias amplecti.

III. Si mulier nupta vterum ferat ex alio quam cui nupta est, potest is ea relicta aliam ducere. Anno M D LXXXI. in Synodo Neracensi, quidam indignatus ob ignominiam Ministerio illatam, Corrasium Miniltrum Castelmoranensem cogere voluit, vt vxorem suā, quæ præmaturo partu, quinto videlicet mense post nuptias filiam edidisset, quam ipsa ex Noratio quodā Clericacensi, iam mortuo conceptam fuisse in facie Ecclesiæ cōfessa fuerat, dimitteret: qui quum nollet ea vti seueritate, conscientia prohibitus, dixit, *peccatum hoc ante admissum fuisse, quam sibi vxor vllatenus deuincta esset, seque culpam omnem, si qua in ipsa resideret, condonare.* Sed non ita multo post paruit fraus: falso enim Noratio isti mortuo impacta fuerat culpa, quæ reuera erat ipsius Ministri, vt qui cum puella illa clam stupri consuetudinem antea habuisset.

IV. Inter Constitutiones Caluini etiam hic articulus inuenitur, diuortijs ianuam aperiens, & matrimonium in lupanar transformans. *Si maritus, inquit, nequam, ab vxore discedat, annum integrum mulier expectet: eo exacto, si comperiat opus esse, vt denud nubat, licebit ei, prauis proclamationibus, id facere. Quod si, occupato iam loco, vir eius reuersus fuerit, multabitur, prout videbitur a iudicibus cōsentansum.* Sed formam inquisitionis, qua de calore aut frigore istius foeminae relictae cognoscitur, operæ precium est videre. *Inssam comparere coram Consistorio, Minister, libit a prius admonitione, et quid de viro sud inaudiuerit, interrogat: qua iureiurando affirmante, se annū iam totum, vbi sit, ignorare, vtrum donum continentia habeat, Minister quatit. Si respondeat, carnem infirmam esse, id dictum sapientibus illis sat est, nec mora, in potestatem alterius viri veniendi libertatem habet: Praestat nubere quam vri.* Annon dissolutus aliquis homo commodissimam iam rationem habet, suppeditatam per leges Geneuensium, è vinculis coniugij sese expediendi, vagæ libidini indulgendi, & de lecto in lectum transfiliendi? Nonne hoc est vjam sternere mulieri libidinosa, qua sub prætextu procurati huius diuortij, ad secunda vota transeat, aut etiam in leonum disciplinam se dedat? Iam vni foeminae duo aut tres erunt viri, & vni viro duæ aut tres vxores, omnes superstites: vt Geneuz factum est, vbi intra sex menses tertiam vxorem quidā duxit, quū duas priores, Caluino inter alios

iudice, vt Lindanus affirmat, adulterij conuicisset.

V. Dicitur vix potest, quam infames commixtiones ex hisce Geneuensium legibus extiterint. Notæ sunt historiae & exempla plurimorum vtriusque sexus hominum, & illustrium quoque personarum, quæ relictis coniugibus suis Geneuam, tanquam in asylum se receperunt, & sub Libertate cōscientiæ, carnis libertatem amplexæ sunt. Nam simul ac eiusmodi mulier muros vrbs Geneuensis attingit, illico libera est. Maritum oportet vel illius Religionem amplecti, vel alibi vxorem querere. Sebastianus Flafchius Mansfeldiensis Minister, in libro de conuersione sua narrat, *Collegam quendam suam vehementer apud se instituisse, vt permutationem inuicem facerent vxorum. Pudet me, inquit, alias enormes actiones literis diuulgare.* Vna hæc historia sufficit.

Quum Sabaudia Duci Pedemontana Regio restitueretur, Nobilem quendam ex Occitania dominum de Clarie ex eo bello, libido incescit visenda Geneuz. Itaque assumtis socijs Nobili quodam Santonico, & alio quodam Aquitanico, Lauallo Domino, adhuc viuente, quoseadem curiositas mouebat, Geneuam contendit. Quo vbi ventum est, Caluinum audiunt concionantem, quamuis essent omnes Catholici. Ibi Dominus de Claire ad gregem feminarum oculos circumferens, vxorem suam inter illas conspicit. Attonitus, cum oculis & animo deliberat, num forte deliraret aut visus ipsum falleret: Sed quo magis aspicit, eo certius vxorem, & cum ea etiam filiam suam, agnoscit. Impatiens moræ, finem tamen concionis expectatum surgente concione, ad vxorem accedit. Quæ virum suum aduenientem conspicata, protinus exclamat, & ad Caluinum exeuntem accurrens, *Domine, inquit, serua me.* Ille subsistens, & Nobilem istum videns, iam manu tenentem filiam, quid negotij sit interrogat: & illa, *vir, inquit, est meus qui me abductū venit.* Iuuam me, obsecro, Caluinus videns terribam circumstare vt exitum videret fabulæ, domi se cogitatum hac de re pronunciat: illo interim prohibito, cū vxore sua, nisi venia impetrata, colloqui. Vocatus eo ipso die ad Caluinum, & postridie ad Consistorium, vxorem & filiam reperit. At illi vxorem, vt exemplum eius imitetur, Evangelium amplectatur: Omnia relinquenda esse præ amore Christi. Itaque quum nihil obtinere posset, metuens peiora de Consilio aliorum clam se subduxit, vxore & filia in potestate Caluini relictis. Plura id genus exempla, mihi probe cognita,

non recenseo. Nam si priuatorum hominum actiones persequi & omnium istorum abusu catalogum contexere vellem, tempus me prius quam materia deficeret. His igitur omissis, de cantionibus præcipuo Religionis illorum exercitio, non nihil dicemus.

DE PSALMORUM CANTU, QUO
Caluinistæ multos initio seduxerunt.

CAPUT XIV.

ARGUMENTUM.

- I. Psalmi Davidici apud omnes populos, qui aliquam Dei habent cognitionem, in pretio habentur.
- II. Psalmorum decantatio à Pontificibus certis quibusdam regulis constituta.
- III. Etiam Turba Psalmos decantant.
- IV. Vt & omnes hæretici, exceptis Anabaptistis.
- V. Populus Psalmorum cantillatione ab hæreticis infectus.
- VI. Primorum Lutheranorum & Calvinistarum consuetudo.
- VII. Mos decantandi Psalmos in Catholica Ecclesia.
- VIII. Psalmi à novis Evangelicis profanati.

I. **O**Mnes populi ac nationes, quæ ullis ceremonijs aut religionis forma Deum coluerunt, sacris illis cantibus ac Psalmis à Spiritu S. regio Prophetæ Davidi dictatis semper usæ sunt. Hos Iudæi increduli adhuc decantant, eodem modo quo antea in templo Salomonis. In Christiana Ecclesia preces, eæ præsertim quæ Clericis in usu, Psalmorum verbis concipiuntur. Horas illas Canonicas ab initio Ecclesiæ ab ipsis Apostolis usurpatas uti est in Actibus in ordinem exactiorem Damascius restituit per S. Hieronymum & S. Ambrosium, ut notat in Chronologia sua Genebrardus. Hoc cantu Latina lingua concepto, Catholicæ Ecclesiæ templa, concinna & suavi harmonia semper personuerunt. Quia etiam ceteris hominibus somno sepultis, bis centena per Christianum orbem, circiter Religiosorum millia, noctis silentium rumpunt, divinos hos Psalmos decantando. Eosdem Christiani omnes tam ad publicas quam privatas preces adhibent. Græci, Armenij, Maronitæ, Syri, Iacobitæ, Moscovitæ & alij

populi à Græca dependentes Ecclesia, Græcalingua eosdem decantant, non autem vulgari: ut & Meridionales Christiani, Æthiopes, & Abyssini, magno illi Negus, quem nos Presbyterum Joannem appellamus, subiecti.

II. Hoc idem Plinius secundus in epistolis suis ad Troianum de Christianis perhibet: eos nimirum Deo suo, quem Christum vocent, ante lucem laudes decantare. Sanctus Chrysostomus, Nihil inter Christianos frequentius audiri dicit quam Davidis Psalmos. In omnibus Ecclesia precibus, Davidem principium dare, medium & finem. Unde facile erroris convinci possunt qui ritus huius Psalmos decantandi Cœlestinum Papam auctorem faciunt, qui anno CCCC. Sedem tenuit. Gregorius quidem Papa statuit, ut Clerici soli Psalmos in divinis officijs decantarent, ad evitandam confusionem, quæ sæpe accidit, populo unâ cum sacerdotibus canente. Hic Pontifex ille fuit cognoimento vere Magnus, etiam Lutheri & Calvinii confessione; quem Deus scitavit ad divina reformanda officia, & pulchrum illum ordinem quem adhuc in Ecclesia videmus, constituendum, qui antea ob continuas Gothorum, Visigothorum, Wandalorum & aliorum hæreticorum, qui venenum suum in Christianam Rempublicam effuderant, invasiones ac turbas totus erat confusus.

III. Musulmanni etiam sive Turcæ, quorum religio multa habet à Christianis & Judæis accepta, in cœtibus suis Psalmos hos Sergij apostolæ, Mahumetis collegæ opera traductos, Arabica lingua decantant: ut & Persæ, Æthiopes, & Arabes. Fateatur enim pseudo propheta ille & impostor maximus XII. Azore Elfurcani sui, Psalterium Davidi cœlitus missum esse. Vocant vero Orationem Meridionalem, cuius usum quotidianum Mahumetes omnibus bonis Musulmannis mandavit. Alij Septentrionales populi qui sub magni Chami imperio vivunt, eosdem Psalmos in magna habent veneratione. Ut paucis complectar, in omnibus terrarum partibus divinæ laudes Davidis barbitò decantantur. Quemadmodum vero omnes medicamentis saccharis utuntur, non tamen omnes eorum effectus sentiunt: sic multi quidem Davidicorum Psalmorum dulcedinem degustarunt, nec tamen eorundem verum intellectum, & quæ inde proficiscitur salutem perceperunt.

IV. Ad hæreticos quod attinet, nemo umquam tam maliciosus ac perversus fuit qui divina hæc Cantica rejicere ausus fuerit, præter solas Anabaptistas, qui